

Ի ՆԿԱՐԱԳԻՐ ԾԱՂԿԱԲԼՈՒՐ ԼԵՐԻՆ

— ՆՈՒԱԳ —

Վայր լեռնադէզ դալարագեղ նոճիաճահ,
Մացաւալից եւ բազմասեպ եւ բարձրագահ,
Զոր ոչ գործեաց լուծ երընջոց արօր կամ բահ.
Ուր ոչ ուժէ կեանք մահացուի, արագ դայ մահ:
Աշխարհակոյտ լեռն երկնաբերձ վիթխար հըսկայ,
Ըշտեմարան գանձուց բնութեան աստուածապահ,
Սովոյ թիկունք, տուն անամնոց, տիք յոգնաշահ,
Ի վաղընջուց անտի ստեղծեալ, կանգնեալ վըստահ:
Կենցաղակցորդ կենդանագիր կերպաւորեալ,
Ի զարդ որմոց խըճիւք քարանց դունաւորեալ,
Կեղծդիք նըկար կարծես անձամբդ իսկ յընթանալ.
Դաշտ ընդարձակ ծովածաւալ զայն ընդդոգեալ
Պարունակէ ընդգըրկելով սըրտապընդեալ,
Յաղզի աղզի անթիւ բուսոց պըճնապարդեալ:

Հ. Ա. Ճ.

ՀԵՏԱՔՐԻՔՐԱԿԱՆՔ

Երիկուն հանգրոշանի մէջ, — Բըլ-
րան վրայէն կու գայ մանչն, ձգելով իր
երկայն շուքը գետնի վրայ. մեծ գաւա
ղան մը մեծ ձեռքին մէջ, կաղամախի
ծառի տակէն կ'անցնի, աղբիւրէն վեր
կը սկսի երգել. երեկոյեան ցօղը կը
սկսի իջնել քարակուտին մէջ: Ծիծառ-
ներն գետակին եզերքը կը թռչըտին.
ազուաներն անտառին մէջ իրենց տե-
ղը կը փախչին. մինչդեռ բլրան վրայէն

գեղացի մանչն գալով, կը կանչէ. « Գճ
պօս. քօ պօս. քօ. քօ. քօ » : Եւ հե-
ռուէն, հեռուէն՝ դեռ կը լսուի նուաղ
ձայնն. « Գճ, պօս. քօ. քօ » :

Բակին մէջ գեղացին հանգիստ սըր-
տով կը քալէ իրիկուան դէմ. կաղամա-
ները և շղթաները կը կախէ պատէն.
սայլատան մէջ կը մնան արօրն և լուծն.
յարգն օրանին մէջ, խոտը մարագին
մէջ. ցօղերն զով զով կ'իջնեն: Ընտանի
ոչխարն մայելով կ'իմացընէ իր գալը.
խոզերն կու գան իր քովը պոռալով:
Աշխոյժ ձին կը ճանչնայ իր տէրը. մինչ-
դեռ բակին մէջ գեղացին կը քալէ կան-

չելով իր արձանները. « Բժ պօս. քօ պօս. քօ. քօ. քօ » : Եւ կովարածն դեռ կ'երթայ, փնտռելով հեռու մնացող կենդանիները, կանչելով. « Բժ պօս. քօ պօս. քօ. քօ » :

Հիմայ կաթ կթող աղջիկը իր գործին կ'երթայ. արձաններն խուռն կուգան դրան մէջ, մայելով ու մղելով, մեծ ու պզտիկ : Աւազանին քով, կալուածատան բակը, աշխոյժ ընջուղներն կը ցատքըտեն կը խաղան. մինչդեռ ցօղն զով զով կ'իջնայ. կաթնատու այծն հանդարտ և անշարժ կը կենայ. սակայն անդին պառաւ կողմն կը սպասէ հանդարտ աչքով : Ճերմակ հեղեղն կը սկսի պայծառ վազել դոյլին մէջ : Իր գործը կատարելու ատեն, կաթ կթող աղջիկն, հանդարտ հանդարտ կը կանչէ. « Սօ, պօս. սօ պօս. սօ. սօ. սօ : Զուարթ աղջիկն աթոռակը կ'առնու, կը նստի կթելու երեկորին զովութեան ատեն, կանչելով. « Սօ, պօս. սօ. սօ » :

Վերջապէս կալուածապահը կերակուրի կ'երթան. խնձորներն կը ստրկուին. լրագիրը կը կարդացուի, պատմութիւնը կը պատմուին. և վերջը վերջը ամենքն անկողին կ'երթան : Դուրսը միայն ծղրղրին անդուլ ձայնը կը լուծալնէ բոլոր գիշերուան խոր լռութիւնը. մինչդեռ ցօղն ծանր ծանր կ'իջնայ : Տան տիկինն կղպակները կը դարձնէ : Խոհակերոցին ճօճանակն հանդարտ կը շարժի : Տընպահն խոր 'ի քուն կը մտնէ. սակայն դեռ գեղացի մանչն՝ քնանալու ատենն ալ կ'երթայ պուռլով. « Բժ պօս. քօ պօս. քօ. քօ. քօ » : Շատ հեղ կաթ կթող աղջիկն ալ՝ երազելով կը կթէ դոյլին մէջ շրջող հեղուկը (կաթը), կանչելով. « Սօ, պօս. սօ, սօ » :

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԸ :

Զուարթաձառ յԱնգղիա : — Զուի կամ հաւկթի գործածութիւնն՝ ամեն երկրէ աւելի Անգղիոյ մէջ յաճախած է, կամ գոնէ այնպէս ճանչցուած : 1843էն

ինչուան 1847 տարուէ տարի դրսէն 73,000,000 հաւկթ կը բերուէր յԱնգլիա. անկէ ետեւ քանի մը տարի 100 միլիոն, և երթալով ալ աւելի. 1866ին բերուածն եղաւ 438,878,880. որոց գինն 1,097,197 ստեռլին : Գլխաւորապէս 'ի Ֆրանսայէ կը ղրկուի այս վաճառքս, ուսկից յամին 1865 ղրկուեցաւ 335,507,880 հատ. երկրորդ 'ի Պելճիայէ, ուսկից ղրկուեցաւ յիշեալ տարին 20,622,600, իւրաքանչիւր հաւ տարին 60 ձուածած սեպելով՝ 1866ին Անգլիա տարուած ձուոց համար 7,300,000 հաւ պէտք եղած կ'ըլլայ : Ի Գաղղիա հաւուց ձուաբերութիւնն կը սկսի յունուարէն, բայց աղէկներն ապրիլի, մայիսի և յունիսի ամիսներն են. յուլիսի կը դադրի, օգոստոսի և սեպտեմբերի մէջ նորէն կը սկսի, հետեւեալ ամսոց մէջ նորէն կը դադրի :

Բարիզի մէջ սովորաբար 1000 հաւ կիթ 60 ֆրանգի կը ծախուի, գաւառաց մէջ 40 ֆրանգի. 'ի Բարիզ տարին 12 միլիոն ֆրանգաց հաւկթ կը գործածուի :

Ֆրանսիոյ միայն Հուտան, Տրէօ և Նիւժան — լը — Ռուայի վաճառատեղիքը տարին 6,000,000 հաւ կը ծախուի. և ծախողքն մեծ վաճառականներ չեն, այլ գեղացիք : Ամենէն ընտիր հաւերն կը սեպուին Լա-Պրէսի, յետոյ Լա-Ֆլէշի. որք տարին ինչուան 160 հաւկթ կ'ածեն :

Հաւկթի վաճառքի գլխաւոր նաւահանգիստքն են Գալէ, Շէրպուրկ և Հոնֆլէօր. հաւկթներն յարգով կողովոց մէջ կը դնեն 600 հատ կամ 1100 կամ 1200 : 1866ին Ֆրանսայէն ղրկուած հաւկթաց գինն եղաւ 42,334,000 ֆր. անկէ 30 տարի առաջ՝ և ոչ 3 միլիոնի կը հասնէր : — Զմեռ ատեն ալ հաւկթ ածել տալու համար՝ ոմանք հաւերը տաք ախոռներու մէջ կը դարմանեն, միս և մայիկ (եզիպտացորեան) կ'երցնելով :